

KAMILA PINTÉR

KASTELÁNKA JEHO VELIČENSTVA

VYDALO MEA2000 o. z.

© Všetky autorské práva sú vyhradené.

ISBN 978-80-560-0166-0

KAMILA PINTÉR

KASTELÁNKA

JEHO VELIČENSTVA

Grafická a technická spolupráca: Helena Múdra, Ličko Michal

Dizajn obalu: Marianna Maholányiová

Edícia: Mladá Éra Autorov nového tisícročia - / MEA 2000 o. z. /

© Autorské práva vyhradené

ISBN 978-80-560-0166-0

O B S A H

O B S A H	2
Pisár Blažej	4
Plná moc	92
Svätý Grál	193
Cisár Karol	261
Kráľ Ján	304
Dar	417
Pápež	516
Universita Carolina	635
Okrúhly stôl	749

„Venované všetkým, ktorí dokážu dúfať ...“

(autorka)

Pisár Blažej

Markgróf Václav sedel zamračený vo svojej komnate.

Mal asi dvadsať rokov, bol to urastený a pekný muž.

Lenže vyzeral dosť zhýčkaný a znudený. Pristúpil

k nemu pobočník Jiří a povedal:

„Pane, Bořek z Pardubic vám chce predstaviť svoju dcéru.“

„Dcéru? Koľko má tých dcér? Keby syna. Vyzerá tá dcéra aspoň k svetu?“

„To musíte posúdiť vy, pane. Ja by som povedal, že je celkom pekná. Lenže môj vkus vám málokedy vyhovoval.“

„Dobre, Jiří, zavolajte ho dnu.“

Vošiel Bořek a s ním jeho dcéra. Václav sa znudene pozrel. Dievča bolo driečne, ale tým ho nezaujalo.

Videl krajšie a zdá sa, že aj milšie.

Postavil sa a obišiel ju dookola. Bola rovnako vysoká ako on. To, čo ho zaujalo bolo, že stála hrdo, možno až vzdorovito s hlavou zdvihnutou a očami zvedavo upretými na neho. Všetky predtým tu stávali placho, s podlízavo sklopenými očami a s túžbou zapáčiť sa mu, ktorú tak silno skrývali až z nich kričala. Pomyslel si: „Nie je škaredá. Najnovšie sa všetci otcovia mladých slečien priam pretekajú v tom, aby svoje dcérušky predstavili mne. Čo má za lubom tento? Hm, uvidíme, ako ju bude chváliť.“

„Pane,“ - začal Bořek - „toto je moja dcéra Blažena, birmovným menom Beáta.“

„Dobre, pane.“ - netrzeplivo ho prerušil.

„Čím vyniká vaša dcéra, že ste mi ju priviedli predstaviť?“

„Pane, Blažena je moja štvrtá dcéra. Syna som sa nedočkal. Nechal som ju preto vychovať ako chlapca. Vie vynikajúco jazdiť na koni, výborne strieľať z kuše, je pohotová a bystrá. Ovláda nemčinu a latinčinu a dokonca vie čítať, písať a rátať. Je to moja pýcha.“ - ukázal pyšne otec na dcéru.

Blažena sa uklonila a myslela si:

„Všeličo som o ňom počula, no vyzerá ako rozmazaný pajác. Nech ma pošle domov, namyslenec!“

„Zaujímavé, vzdelaná dcéra v čase, keď ani mnohí páni nevedia písať a čítať. Nie je to zbytočný prepych investovať toľko do obyčajnej dcéry?“ - poznamenal sarkasticky smerom k Bořkovi.

„Neutrpela tou veľkou učenosťou jej ženskosť?“

„Nie, pane. Blažena je milá a jemná dáma. Myslím si, že ešte nikto sa v jej spoločnosti nenudil.“ - odpovedal

Bořek, akoby ani len nepočul Václavov posmešný tón.

Václav pristúpil k dievčine. Blažena stála rovno

a pozerala sa mu do očí. Pozerala sa dokonca tak hrdo

ako keby jej predstavovali Václava a nie naopak.

Pohľadom jej chcel dať najavo, kto je pánom situácie.

Čakal, že uhne zrakom, sklopí oči alebo sa aspoň zapýri.

Lenže ona sa na neho pozerala tak dlho a odvážne až jej on sám uhol pohľadom. Dokonca ho sledovala aj potom,

akoby bola v strehu. Ešte raz si ju dôkladne prezrel

a nakoniec si neodpustil:

„Pán Bořek, takže je niečo na svete, čo vaša dokonalá dcéra nedokáže?“

„Ale áno.“ - odpovedal Bořek a bolo na ňom vidieť, že ho to veľmi mrzí.

„Moja dcéra neudrží obojručný meč. Je to predsa iba žena.“

„Aspoň nejaká chybička. V spoločnosti dokonalých ľudí sa totiž necítim dobre.“ - uškrnul sa Václav.

„Zoberiete si ju teda na dvor?“

„Zoberiem. Ibaže pod jednou podmienkou, musí mi dokázať, že všetko, čo ste o nej hovorili je pravda. Ináč vám ju pošlem späť.“

Na Bořkovi bolo vidieť, že mu padol kameň zo srdca.

„Tak sa nemám čoho obávať, pane. Blažena je naozaj najlepšia.“ - uklonil sa a na pokyn markgrófa vyšiel.

Pobočník ho vyprevadil. Následník zostal s dievčinou osamote. Blažena stála, Václav sa okolo nej prechádzal.

Nakoniec sa spýtal:

„Koľko máte rokov?“

„Sedemnást', pane.“ - odpovedala smelo bez toho, aby sa mu uklonila.

„Sedemnást'. Slečny vo vašom veku už dávno bývajú vydaté. A vy?“

„Nemyslím si, že by žena mala iba rodiť deti a starať sa o ne. Myslím si, že žena je viac než prítulné domáce zviera.“

Václav sa prekvapene pozrel Blažene do očí. Nezarazila ho tak jej bezočivosť ako jej slová.

„Domáce zviera? Nevieť si predstaviť, že by sa pes alebo kôň staral o moje deti. To sa mi zdá prehnané.“

„Nie je to prehnané, pane. Pes musí byť vždy pripravený na pokyn svojho pána. Psa sa tiež nikto nepýta, či nemá starosti, či nie je unavený. Dbá sa len na to, aby bol sýty a primerane upravený.“

Dovolím si vám dať otázku pane:

„Viete o tom, čo cíti vaša manželka? Viete o tom čo ju trápi alebo naopak teší?“ - Blažena sa odmlčala a čakala na odpoveď.

Václav sa zachmúril ešte viac. Odvaha dievčaťa, ktorú by možno iní už považovali za drzosť, sa mu páčila. Lenže tie jej nepríjemné otázky! Naozaj, zaujímal sa on o svoju manželku viac? Kdeže. Oženili ho ako dvanásťročného a ona tiež nemala viac. Boli si navzájom ako politickí rukojemníci. Cudzí, chladní, len zábezpeka toho, že navzájom nepôjdu proti sebe. Neboli o nič viac než figúrky na šachovnici bez vlastnej vôle. Po dlhej chvíli sa ozval:

„Milá slečna, čím by teda mala byť podľa vás žena?“

„Mala by byť milujúca a nežná. Nie otrok, ani slúžka, ale rovnocenná partnerka. Žiaľ, to asi nie je možné.“

„Myslíte si, že ženy tejto výsady nie sú hodné?“

„Myslím si, že niektoré sú hodné. Lenže otázka znie, sú hodní tejto výsady aj muži?“ - a pozrela sa Václavovi priamo do očí.

Václav sa postavil priamo oproti nej:

„Ženu, ktorá by bola skutočne takáto, som ešte nenašiel.

A to som hľadal na mnohých panovníckych dvoroch

Európy!“ - odsekol popudene.

Usmiala sa.

„Práve preto ste ju nemohli nájsť. Ja ich poznám niekoľko. Ani jedna z nich nepatrí k žiadnemu panovníckemu dvoru.“

„Zaujímavé. Myslel som si, že na dvoroch musia byť len tí najlepší z najlepších.“

Chcel to povedať ironicky, ale znelo to skôr zarazene.

„To je veľký omyl. Ľudia, ktorí sú skutočne cnostní, nepotrebujú predvádzanie na dvoroch.“

„A vy sa prečo potrebujete predvádzať?“

„Ja sa nepredvádzam!“ - odsekla prudšie, než chcela.

„Tak načo ste prišli?“

„Počula som, že panovnícky dvor je to najvznešenejšie a najkrajšie. Lenže za tých niekoľko dní, kým ste ma prijali, som sa presvedčila, že to nie je tak.“

„Vám vôbec nebude ľúto, keď vás pošlem domov?“ - začudoval sa.

„Vôbec nie.“ - usmiala sa.

„Slzy, ktoré budem prelievať, určite nebudú slzami žiaľu.“

„Tak zostávajú už iba slzy radosti. Vás asi doma niekto čaká.“

„Môj priateľ. Jazdievame spolu na koňoch a poľujeme na jarabice alebo zajace.“

„Ten váš priateľ je asi vzdelaný muž, však?“ - uškrnul sa, lebo čakal opačnú odpoveď.

„Áno, učievali sme sa spolu.“

„A prečo si vás ešte nezobral?“

„Môj otec je šľachtic a môj priateľ je iba synom farára.“

„Farára? Ved' kňazi majú celibát!“

„Kňazi sa nesmú ženit', v tom máte pravdu, ale to neznamená, že by nemali deti. Môj priateľ má aj dvoch bratov. Jeden je tiež kňaz.“

Václav žasol. Zrazu sa mu zdala krásna. Nie krásna, najkrajšia zo všetkých žien, ktoré dosiaľ stretol!

Že by to bolo tým podmanivým úsmevom? Nie, nie, ju domov nepošle! To vedel celkom presne. Mal by ju nechať vo svojej blízkosti. Lenže ako? Zrazu si spomenul.

„Váš otec tvrdil, že viete nielen nemecky, ale aj latinsky, a to dokonca aj písať. Nechceli by ste teraz na chvíľku zastúpiť môjho pisára?“ - a ukázal jej rukou k pisárskemu pultu.

„Prečo nie, pane.“ - odvetila a zastala si na ponúknuté miesto.

Václav jej začal diktovať latinský list. Hneď v prvej vete urobil chybu a čakal, či to zbadá. Lenže Blažena sa ihneď ozvala:

„Pane, tá veta nie je najlepšie formulovaná. Mala by som to napísať takto ...“ - a latinsky zopakovala správne znenie.

Václav sa k nej otočil chrbtom, aby nevidela, že sa spokojne usmieva. Nečakal, že to zvládne, ale aj tak by si vymyslel niečo, prečo by musela zostať. Veď je predsa synom kráľa!

Potom jej nadiktoval ešte jeden list v nemčine. Obidva si skontroloval a až potom ich podpísal. S Blaženinou prácou bol veľmi, veľmi spokojný.

„Slečna, váš otec ospevoval vaše jazdecké a strelecké umenie. Rád by som sa o ňom presvedčil na vlastné oči. Zajtra skoro ráno začína poľovačka. Dovoľujem si vás na ňu pozvať.“ - a uklonil sa.

„Bude mi veľkou ct'ou, pane.“ - usmiala sa Blažena a uklonila sa tiež.

Václav jej podal ruku a vyprevadil ju až ku dverám.

Ráno už čakali nastúpené pážatá a páni z dvora na panovníka. Mali pripravené kuše i tulce so šípmi.

Ned'aleko nich netrpezlivo erdžali kone a pobehovali psy.

Prišiel Václav. Rozhliadal sa okolo seba, akoby niekoho hľadal, a potom nespokojne povedal:

„Na poľovačku som pozval aj jednu dámu. Vraj veľmi dobre jazdí a strieľa. Aspoň tak som počul. Ale dochvíľnosť zrejme nie je jej silnou stránkou, keď nechá na seba čakať!“

Vtedy podišlo k nemu jedno páža:

„Pane, tá dáma sa chce ospravedlniť, že ako žena sa na poľovačku nehodí a namiesto seba poslala mňa.“

Páža sa s úsmevom uklonilo a Václav spoznal tie oči.

„Takže ospravedlniť. Dobre, ospravedľujeme jej neprítomnosť. Aké je vaše ctené meno?“ - uškrnul sa.

„Blažej, pane.“

„Dobre, Blažej. Dnes musíš namiesto svojej panej ukázať čo vieš ty. Súhlasíš?“

„Áno pane, rád.“ - páža sa opäť uklonilo.

Václav dal pokyn. Honci zobrali psov a panstvo na koňoch ich nasledovalo. Panovník si neodpustil pohľad na Blažēja, ladne vysadajúceho na konský chrbát. Opäť sa spokojne usmieval a prikázal:

„Blažej, budeš mi robiť sprievodcu!“

„Áno, pane.“ - odpovedalo páža a držalo sa v jeho blízkosti.

Cestou do lesa ho Václav nespúšťal z očí. Skutočne, páža jazdilo majstrovsky. S koňom si rozumelo len dotykom, rukami ho ani nemuselo viesť a kôň poslúchal svojho jazdca. Prišli na lesnú čistinku. Tam na pokyn hlavného lovmajstra zastali a čakali na ďalšie príkazy.

Nad lesom zakrúžil jastrab. Potom, len čo zbadal nebezpečenstvo, vyletel vysoko do výšky. Václav ukázal hore a povedal:

„Blažej, trúfneš si zostreliť toho vtáka? Ja si však myslím, že je už dosť vysoko a asi sa ti to nepodarí.“

„Skúsím to, pane.“ - odvetilo páža a už cielilo kušou do výšky.

Ozval sa tichý šum a zasiahnutý vták spadol priamo pred panovníkovho koňa. Lovmajster ho zdvihol a ukázal trofej Václavovi.

„Dobrý zásah, milý priateľ. Priamo do srdca. To zviera vôbec netrpelo.“

„Tak je to správne, pane. Zvieratá nesmú zbytočne trpieť.“

„Dobre, Blažej. Teraz necháme poľovníkov, aby oni ukázali čo dokážu. Ty si už dokázal dosť.“

Václav kývol na hlavného lovmajstra, ten znovu podišiel k nemu a vypočul si tiché pokyny. Prikývol a ujal sa vedenia poľovačky. Ukázal pánom smer lovu a viedol ich dopredu.

Václav s Blažejom zaostali, až úplne osameli. Potom Václav otočil koňa úplne opačným smerom a kývol na Blažeja. Blažej pricválal a ďalej išiel popri panovníkovom boku. Neponáhľali sa, práve naopak, išli takmer krokom a celou cestou sa rozprávali o prírode, o zvieratách, o ľuďoch i o dvore. Takto prišli k malej poľovnickej chatke. Václav zoskočil z koňa a na jeho pokyn ho nasledoval aj Blažej. Kone priviazali o stromy v blízkosti chaty a vošli do vnútra.

V chatke boli dve miestnosti. V prvej bol stôl, lavica a niekoľko stoličiek. Bol tam i krb, kde sa v prípade dažďa alebo zimy dalo prikúriť. V druhej miestnosti bola široká posteľ, postlaná kožušinami ulovených zvierat.

Takisto tam bol krb s pripraveným drevom.

Pravdepodobne tu prespávali poľovníci zo dvora, keď ich v horách zastihla noc. Na stole bolo pripravené jedlo.

Chlieb, niekoľko pečených jarabíc, víno, nejaké ovocie.

Bola pripravená i voda na pitie i umývanie.

Václav ukázal rukou na lavicu.

„Sadnite si. Určite budete hladná.“

„Ďakujem pane, máte pravdu. Ale myslím si, že jarabice sú chutnejšie teplé.“

„Teplé? Ako by ste to chceli urobiť?“

„Jednoducho. Skúste rozložiť oheň kým sa vrátim.“

Václav sa začudoval. On, panovník má rozkladať oheň? Doteraz mal na to sluhov. Nuž ale čo muž neurobí kvôli žene, Václav oheň rozložil. Práve vtedy sa vrátila Blažena a niesla dva ražne z lipového dreva. Na každý napichla jednu jarabicu. Jeden ražeň podala do rúk Václavovi a druhý natiahla nad ohnisko a pomaly s ním otáčala. Václav sa najprv pozeral a potom začal robiť to isté.

„Takto si ich zvyknete opekať s tým vaším priateľom?“

„Áno, pane. Lov je zvyčajne celodenná vychádzka a človek predsa nemôže byť hladný. Naučil ma to Řehoř. Ale už by sme mali jesť, lebo nám to zhorí.“

Kým jedli, neodpustil si Václav niekoľko zvedavých otázok.

„Vie váš otec o tom, kto s vami chodí na lov?“

„Nie. Nikdy sa totiž na to nepýtal. Bol rád, že sa o potravu starám ja a nie on.“

„Aký je váš priateľ?“

„Myslím si, že taký by mal byť každý muž. Je smelý a odvážny a pritom jemný a nežný. Dokáže hrať na lutne a nádherne spieva. Je učiteľ, učí tam u nás deti. Ale žiadny opis nevytvorí správny obraz, bolo by lepšie, keby ste ho poznali. Je priamy a otvorený. Takých ľudí by mal mať každý kráľ okolo seba. Žiaľ, kráľov obklopujú úplne opační ľudia, a to je škoda.“

Václav počúval a nalial si do pohára víno. Chcel naliať aj Blažene, ale ona odmietla:

„Pane, je teplo a víno opája zmysly. Cez deň by sme mali piť radšej vodu.“

Václav sa tváril akoby jej poučanie ani nepočul. Vypil plný pohár. Potom i druhý i tretí. Oči sa mu začali lesknúť a dostávali nebezpečný výraz. Blažena zacítila nebezpečenstvo. Vstala a chcela ujsť, ale on sa za ňou rozbehol a chytil ju priamo vo dverách.

„Milá slečna, mladé dámy, ktoré prídu na dvor, skôr či neskôr skončia v posteli panovníka alebo iných veľmožov. To ste nevedeli?“

Posmešný tón v jeho hlase ju popudil viac, než jeho opovážlivosť.

„Neprišla som na dvor preto, aby som s kadekým spávala!“ - odsekla mu.

Václav sa smial a dovoľoval si čoraz viac. Blažena cúvala stále ďalej až ju zastavil kút. Zacítila, že ju niečo tlačí do chrbta. Rukou nahmatala palicu. Poriadnu hrubú pastiersku palicu. Odsotila ho a udrela ňou po chrbte.

Václav prekvapene odskočil a ten krátky okamih jej stačil. Zaútočila na neho a uvoľnila si cestu ku dverám.

„Za toto mi zaplatíte!“ - zasyčal na ňu zlostne z kúta.

„Kedykoľvek. Ale v posteli to nebude! Hanbite sa, vaše správanie je nehodné budúceho kráľa! Nie je hodné ani len obyčajného muža!“ - odsekla a dôstojne vyšla z chaty.

Odviazala si svojho koňa a vrátila sa do hradu.